

Луняк Владислав Едуардович
студента юридичного факультету
Науковий керівник – д.ю.н., професор Наливайко Л.Р.
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ

За часи незалежності в Україні надмірна централізація державних коштів призвела до нестачі власних фінансових ресурсів в місцевих бюджетах, які повинні були спрямовуватись на розвиток регіонів, реалізацію програм місцевого значення та надання якісних суспільних послуг [1]. Проте, після Революції Гідності в Україні вирішилось питання щодо повернення до курсу Європейської інтеграції. Відбулись політичні та соціальні зміни. Так, для розвитку країни та формування ефективної системи органів публічної влади необхідним було запровадження реформ. Завдяки проведенню першочергового етапу адміністративної реформи вирішилось питання децентралізації. Державна регіональна політика і побудова системи місцевих органів публічної адміністрації з урахуванням децентралізації є досить важливим аспектом під час проведення адміністративної реформи. У зв'язку з цим виникає необхідність переглянути питання щодо правового статусу місцевих державних адміністрацій.

Різним аспектам цієї проблематики приділяли увагу такі науковці, як: В. Борденюк, І. Беззуб, О. Бориславська, І. Коліушко, А. Мельничук, В. Мельниченко, П. Остапенко, О. Петренко, А. Школик, Н. Янюк та ін.

В Україні на сучасному етапі державотворення система органів виконавчої влади представляє собою симбіоз новостворених органів та органів, що існували за часів радянського періоду. Відсутність достатньої правової бази для розмежування сфер компетенції органів виконавчої влади та місцевого самоврядування і розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування різного рівня, як наслідок має дублювання функцій [5].

Відповідно до Конституції України місцеві державні адміністрації здійснюють виконавчу владу в областях і районах, містах Києві та Севастополі. Місцева державна адміністрації є місцевим органом виконавчої влади і входить до системи органів виконавчої влади, і в межах своїх повноважень здійснює виконавчу владу на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, а також реалізує повноваження, делеговані їй відповідною радою [4]. Специфіка статусу місцевих державних адміністрацій зумовлена тим, що вони завершують вертикаль виконавчої влади та покликані тісно взаємодіяти з органами місцевого самоврядування [1]. Тобто, місцеві державні адміністрації діють, як представники державної влади на місцях та, як виконавчі органи обласних та районних рад, маючи подвійні функції. Робота місцевих державних адміністрацій на сьогодні зводиться до посередництва між центральною владою та місцевим населенням, що фактично нівелює її вплив на суспільне життя [3].

Проте, місцеві органи публічної адміністрації мають першочергово орієнтуватися на забезпечення інтересів населення. Вивчаючи завдання і повноваження обласних і районних адміністрацій, експерти доходять висновку, що їх повністю могли б виконувати місцеві ради, які обираються на відповідних територіях [6].

Також, місцеві державні адміністрації мають великі штати працівників, незважаючи на проведення оптимізації, що у свою чергу призводить до величезної кількості видатків. Так, зміст ліквідації місцевих державних адміністрацій зводиться до того, щоб покласти максимальну кількість обов'язків на мінімальну кількість ефективних працівників [3]. Проаналізувавши співвідношення завдань і повноважень місцевих державних адміністрацій, їхній статус, в умовах ефективності використання бюджетних коштів можна акцентувати увагу на необхідності проведення реформ. Реалізація адміністративної реформи має забезпечити ефективність публічного управління, зокрема в якості надання адміністративних послуг населенню, практичного запровадження принципу субсидіарності, чіткого розмежування повноважень місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування [2].

Отже, з метою реформування публічної адміністрації в Україні у напрямі забезпечення децентралізації влади необхідно розмежувати повноваження органів виконавчої влади і виконавчих органів місцевого самоврядування, та сформувати оптимальну систему органів, діяльність яких забезпечуватиме своєчасне і якісне надання адміністративних послуг населенню. Спираючись на європейський досвід необхідно створити власний інститут префектури, що дасть змогу оптимально поєднати зага-

льнодержавні і місцеві інтереси. Скорочення штату місцевих державних адміністрацій та їхню заміну на малі та ефективні офіси префектури надасть змогу закріпити функцію державного нагляду за діяльністю місцевого самоврядування.

Література

1. Янюк Н.В. Реформування місцевих державних адміністрацій у контексті децентралізації влади в Україні: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/jun/4811/yanyuk.pdf>.
2. Шульга І.Л. Інституційні зміни в діяльності місцевих державних адміністрацій в контексті проведення адміністративної реформи в Україні / *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2012. № 4.
3. Касяненко Є.В. Теоретико-правова характеристика трансформації статусу місцевих державних адміністрацій в умовах децентралізації влади / *Порівняльне аналітичне право*. 2017. № 6.
4. Лопатюк К.Ю. Адміністративно-правовий статус місцевих органів виконавчої влади / *Адміністративно-правові науки*. 2010. № 12.
5. Реформа місцевого самоврядування та децентралізація: аналіз державних рішень: матеріали публічної консультації: http://icps.com.ua/assets/uploads/images/files/s_decentralizaciya_b.pdf.
6. Осіпов А. Ліквідувати місцеві державні адміністрації чи скоротити вчителів і медиків?: <http://nikorupciji.org/2016/09/20/likviduvaty-mistsevi-derzhavni-administratsiji-chy-skorotyty-vchyteliv-i-medykiv/>.

Макаренко Наталія Сергіївна
студентка юридичного факультету
Науковий керівник – к.ю.н., доцент **Наливайко О.І.**
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОЗАСТОСОВНОГО АКТА ЯК РЕЗУЛЬТАТУ ПРАВОЗАСТОСОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Україна переживає складні часи становлення та розбудову громадянського суспільства та проведення реформ у всіх сферах життєдіяльності суспільства тощо і саме акт застосування норм права є кінцевим продуктом, підсумком правозастосовної діяльності.

Актуальність даної тематики пов'язана з необхідністю дослідження правозастосовного акту, не як частини загальної діяльності, а як окремого специфічного акту.

Дана тематика була предметом дослідження значної кількості вчених. Питанням правозастосовних актів присвячені окремі праці: В.Д. Авер'янова, Н.Г. Александрова, С.С. Алексєєва, С.В. Бобровник, М.І. Козюбри, О.В. Котюка, В.В. Лазарева, В.Г. Лихолоба, О.Г. Мурашина, П.Є. Недбайла, П.М. Рабіновича та інших.

У юридичній літературі використовуються різноманітні терміни: «акт застосування норми права», «правозастосовний акт» (іноді використовують поняття «правозастосовчий акт», проте, на нашу думку, термін «правозастосовний акт» є більш вдалим), «акт правозастосування», «акт юридичної діяльності із застосування правових норм» та ін. Однак різниці в розумінні зазначених термінів майже не існує, у більшості випадків їх вживають як тотожні, взаємозамінні [1].

У вітчизняній теорії права, правозастосовний акт розглянуто в декількох аспектах: як юридичний спосіб (засіб) державного регулювання суспільних відносин; як одну з правових форм здійснення функцій держави; як найважливіший засіб реалізації правових норм; як рішення конкретної індивідуальної справи.

Під актом застосування норм права пропонуємо розуміти забезпечене з боку держави офіційне формально-обов'язкове волевиявлення (владний припис) уповноваженої сторони управлінських правовідносин (органів публічної влади, їх службових і посадових осіб, а у випадках, передбачених законом, представників громадянського суспільства), що здійснює регулятивний або охоронний вплив на поведінку індивідуально визначених суб'єктів права шляхом підтвердження, установлення, зміни або скасування їх юридичних прав і обов'язків у конкретній життєвій ситуації й спричиняє юридичні наслідки, що відповідають принципу правопевності [2].

Правозастосовні акти відіграють у житті суспільства чи не ключову роль хоча ми не розуміємо їх значимість у матеріалізованому контексті. Акти Президента України або Верховної Ради України відіграють ключову роль у життєдіяльності України, вирішуючи головні, основні, загальнодержавні питання у практичному застосуванні, а прокурорські акти стосуються конкретних випадків, ситуацій і певного кола осіб. Крім того, правозастосовні акти виконують чи не найголовніші функції дер-